

L'ordre i l'aventura de Mishima tornen en directe

La banda reedita el disc 'Ordre i aventura' en una versió en directe, després d'11 anys | Recuperem l'entrevista que els vam fer amb motiu de la sortida de l'àlbum original al número 173 de la revista Enderrock

Mishima, l'any 2010 | Noemí Elias

Els barcelonins **Mishima** han comunicat que aquest divendres s'estrenarà *Ordre i aventura (en directe)* (The Rest Is Silence). El disc és un *remake* enregistrat en directe de l'original de l'any 2010, i es presenta just el dia de l'11è aniversari de l'inici de la gira, que es va fer a la sala Clap de Mataró. Les interpretacions de les cançons del disc han estat gravades al llarg de tota la dècada entre la sala Apolo, el teatre Coliseum, al Palau de la Música i el Liceu de Barcelona.

Seguint l'ordre del treball original, ¿Tot torna a començar?, gravat al Gran Teatre del Liceu el 2019, és l'inici d'un seguit de deu temes que acaben amb la cançó que dona nom a l'àlbum, ¿Ordre i aventura?, enregistrat el 2010 a la sala Apolo. El disc, a més, comptarà amb una versió d'"Una part de tu", interpretada amb Paco Loco -productor del disc original- al mateix concert a l'Apolo.

Recordem com va ser la concepció del disc amb una entrevista que Roger Palà els va fer amb motiu de la sortida d'*Ordre i aventura* (Sones, 2010), publicada al número 137 de la revista Enderrock.

El títol del nou disc de **Mishima**, *Ordre i aventura*, parteix d'una cita de l'argentí Jorge Luis Borges.

Una tria lògica, sobretot si tenim en compte que el cantant i compositor d'aquest grup de Barcelona, David Carabén, és un apassionat de la literatura, un devot de la paraula escrita i un lector apassionat de l'autor d'*El Aleph*. Però quan gratem una mica descobrim que els mots amb què aquests veterans del pop independent català han batejat el seu cinquè disc no van sorgir d'una tarda de densa lectura, ni d'una tertúlia literària, sinó arran d'una entrevista... Al ?flaco' Menotti! L'exentrenador del Barça i seleccionador argentí, filòsof de la pilota, explica que en el futbol, com en la literatura i en la música, cal cercar l'equilibri entre l'ordre -les convencions i la tradició- i l'aventura -l'emoció i la novetat-. En aquesta apassionant cruïlla trobem el nou treball d'un grup en plena maduresa creativa.

Ordre i aventura és un títol basat en una cita de l'escriptor argentí Jorge Luis Borges... Segueix l'idil·li de Mishima amb la literatura!

És el primer autor de qui vaig adquirir unes obres completes. L'he llegit moltíssim. Però cal dir que aquesta cita sobre l'ordre i l'aventura me la va recordar César Luis Menotti, un altre argentí que parla com un llibre obert. M'encanta Menotti, no renuncia a la complexitat per parlar d'una cosa aparentment frívola com és el futbol... Ell diu: ?Amb la pilota als peus, si ets tot ordre ets un avorrit. I si ets només aventura, ets un caos?. Suposo que amb el pop passa el mateix.

En la disjuntiva entre ordre i aventura, on hem de situar les cançons de Mishima?

Entre les dues idees. El pop és un gènere amb unes estructures clàssiques a les quals, si vols, pots renunciar, però sempre a costa de perdre immediatesa i accessibilitat. L'arquetip estrofa-tornada, que prové de la cançó tradicional i que el gènere humà ha transmès de generació en generació, és només una organització estratègica de la informació que funciona a l'hora de ser recordada i reproduïda. Però al mateix temps, ha d'emocionar. L'oient, quan escolta una cançó, ha de tenir la sensació que està vivint per primera vegada una sensació nova. L'aventura és aquest procés per dotar de vida la cançó, que és una estructura que ens ha precedit i ens sobreviurà.

La tradició i les convencions, doncs, són un llast a l'hora de crear cançons que sonin noves?

Molts cops entenem l'ordre com un factor negatiu, i no hi estic d'acord. No crec que haguem d'associar-lo necessàriament a la tradició, al que hem heretat o el que no hem decidit. L'ordre també permet la convivència, la formació de societats i el diàleg. I l'ordre emocional permet l'estabilitat vital. L'ordre és sovint una meta més que un punt de partida.

Heu tornat a treballar amb el productor Paco Loco (Lori Meyers, Manta Ray), amb qui ja havíeu gravat 'Set tota la vida' (Sinnamon Records, 2008). Heu fet un disc continuïsta?

Paco Loco és un company de viatge que té una sensibilitat molt semblant a la nostra. Ell encarna de forma total l'ideal indie, que vulguis o no és l'evolució del punk. Començant de zero, ha fet grans coses en aquest món, ja fos com a músic, amb Australian Blonde, o després com a productor. Té un estudi fantàstic, ha gravat artistes molt interessants, ha acumulat molta experiència... Quan som al seu estudi s'estableix una connexió estètica i moral molt gran. Set tota la vida va ser com el flirteig inicial. Ara ens hem enamorat del tot.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=Booi5DjjMp4>

L'àlbum s'inicia amb ?Tot torna a començar?, una cançó on sona un clàssic ?crescendo' dels Mishima. Us esteu reiniciant?

Diria que és més una cançó sobre el naixement de la fe, d'aquell moment en què apareix la sospita que podem creure en alguna cosa. És una bona manera de començar, no només perquè és un tema molt rítmic, sinó també per concepte: tornem a creure en la música i tornem a creure en **Mishima**.

Les guitarres d'alguns d'aquests nous temes, com ?L'olor de la nit?, tenen un regust molt vintage. Heu fet una aposta per sonoritats més clàssiques?

El riscat de l'acústica a ?L'olor de la nit? ve d'un rock'n'roll molt tradicional, gairebé primitiu, en la línia del ?Mystery Train? d'**Elvis Presley**. La cançó ja era així, i en Paco va aconseguir donar-li el so de cordes matades que estàvem buscant i donar a la veu una reverb molt especial. És possible que en aquest disc la veu tingui un matis diferent a cada cançó. Cada cop la conec més, sé quins

són els seus defectes i també el seu potencial. Sé que hi ha estridències que en algunes cançons puc tolerar i en d'altres intento evitar. Crec que finalment hi he establert una bona relació, i això suposa un major domini vocal.

És aquest el disc més pròxim a la música negra i al soul de tota l'obra de Mishima?

Si n'hagués d'establir les coordenades bàsiques, els meus referents indiscutibles per a *Ordre i aventura* -de fet, referents al llarg de tota la història de **Mishima**- són **The Velvet Underground** i, en el meu cas personal, **The Beach Boys**. Entre uns i altres hi ha les produccions de **Phil Spector**, aquell pop que rasca una mica, amb unes bases rítmiques molt peculiars. L'Òscar d'Aniello, bateria de **Mishima**, ha begut molt d'això: aquelles bases rítmiques al servei de la cançó, minimalistes però amb molt de caràcter, que tenen presència però mai dominen tot el paisatge. La bateria té una rugositat especial, un so gairebé guarro, que associem sobretot a la música negra perquè **Spector** va enregistrar sobretot vocalistes femenines negres.

Sentim un misteriós 'theremin' a 'Deixa'm creure'...

Aquest tema tenia un solo molt llarg que jo havia gravat amb la veu, fent falset. En la lògica de la cançó, però, ens semblava que el *theremin* hi quedaria bé. És com un petit esperit que recorre tota la cançó. Amb les successives escoltes m'he adonat que en aquest disc hi ha moltes referències a l'espiritualitat, i aquesta n'és una més. Potser per això a algú li sonarà més soul...

Torneu a retratar una joventut idealitzada a 'Com abans?'. Veieu molt lluny els vostres temps aventurers?

Aquesta és una cançó que va en la línia de 'Llavors tu simplement?' de *Set tota la vida*, un tema que retrata una època de la nostra vida en què ens ho vam passar molt bé, però que ja hem superat. De vegades, amb el record, m'hi relaciono bé: gràcies a Déu que ja no he de patir aquelles ressaques infernals! I de vegades ho visc amb nostàlgia: llavors sí que estava viu! La relació que tenim amb el nostre passat sempre és ambivalent. La memòria no és pacífica ni constant. La infància no van ser només somriures: a més de moments collonuts també hi va haver traumes. A 'Com abans?' hi podem trobar aquestes dues sensacions.

Mishima, l'any 2010 Foto: Noemí Elías

?Tornaràs a tremolar? juga amb el contingut d'una frase mítica de Lluís Companys (?Tornarem a lluitar, tornarem a vèncer...'). El pop és afany de desmitificar?

Quan la vaig escriure no tenia al cap la sentència de Companys, però bé, el discurs polític treballa sobre els mateixos supòsits que el pop: la musicalitat del llenguatge i el poder de convertir en eterna una solució lingüística bàsica, concisa i senzilla.

A ?En arribar la tardor? tornes a facturar una cançó emprant personatges, com a 'Trucar a casa, recollir les fotos, pagar la multa' (DiscMedi, 2006).

Tot escriptor de cançons necessita tenir a mà tota mena d'opcions. A *Set tota la vida*, però, hi havia moltes preocupacions abstractes i era la veu interior la que cantava moltes cançons. Ara tenia ganes de tornar a cantar en tercera persona. És una peça circular, emprant un compàs 3/4, molt propi de la música popular... ?En arribar la tardor? és una cançó sobre el final del mascler tradicional, i m'atreia explicar una història tan pròpia del segle XXI amb uns acords més propis del folk.

?Guspira, estel o carícia?, cançó que va fer per al programa Ànima del 33, és un tema sobre el procés creatiu: ?Quan la musa m'inspira/, sóc alè d'un exèrcit diví'. L'artista se sent així?

Quan acabes una cançó i la poses en comú amb el grup en perds la potestat. A partir de llavors, sobre la cançó intervindran molts altres factors: els intèrprets a l'hora d'arranjar-la, el tècnic a l'hora d'enregistrar-la, l'espai en el moment del directe, la gent que la coneix i se la fa seva... Com a autor, la cançó només l'encarnaràs de tant en tant, quan la tornis a cantar. Saber que no n'ets l'amo és frustrant, però alhora és agraït, perquè sents com la cançó s'integra al món i entra a formar part de quelcom més elevat. Per mi el més important del procés creatiu és que em fa sentir part d'una tradició: és la cançó qui em canta a mi més que no pas jo a ella. És llavors quan et pots sentir part d'un ?exèrcit diví?, l'exèrcit dels homes que es canten cançons els uns als altres, i necessitem les cançons per viure.

Aquestes cançons tan necessàries, en el cas de Mishima, es canten en llengua catalana. Això afegeix aventura al procés creatiu?

Qualsevol persona que es troba davant la necessitat d'escriure ha d'emprar per força el llenguatge. Per tant, com més rica és una llengua, i això vol dir com més gent la parla i més tradició literària té, més fàcil i més brillant és el procés de crear, perquè hi ha més referents on agafar-te. En el cas de la llengua catalana, qualsevol persona que vulgui fer música pop es trobarà amb el problema que de referents en trobarà poquíssims. La relació amb el llenguatge d'una persona que escriu avui cançons en català és molt més tensa que la d'algú que n'escriu en una altra llengua. No tenim un *slang* català, és a dir, un llenguatge popular, embrutit pel carrer, que és el que ha nodrit l'univers moral i vital de la cançó pop. Tot això hi afegeix complexitat.

A què és deguda aquesta manca de referents?

És conseqüència directa que en el moment en què va néixer el pop, és a dir, en l'origen de la cultura de masses durant el segle XX, la llengua catalana estava en una situació d'il·legalitat. El nostre últim *slang* és la premsa de la Segona República. A partir de llavors, tenim 40 anys de desert. Tu saps què suposa per a una llengua perdre's tota la història del pop? Totes les pel·lícules de violència? La Segona Guerra Mundial? Els cowboys? Per no tenir no tenim ni còmic ni novel·la negra!

Mishima, l'any 2010 Foto: Noemí Elías

Bé, tenim Jan i Trencapins, Eric Castel, els llibres de La Cua de Palla...

Que van ser importantíssims, sí! Però per no poder, no podem ni insultar en català. Si vull ser un tio guai com **Johnny Cash**, o crear un personatge tan perillós com els que s'inventa **Nick Cave**, no tinc referents on agafar-me. Com ho faig? El català que parlem al carrer, desgraciadament, no és català: és una barreja entre català i castellà. Puc incorporar castellanismes a les cançons, però llavors corro el risc que no soni bé i l'oient es despisti. Modular el català per generar un llenguatge creïble és un procés molt complex i bé, també és la nostra feina. En aquest disc, per exemple, per primer cop m'he arriscat i he utilitzat paraules com 'senderi', en temes com 'Ordre i aventura'. És un repte que sona bé, i és un repte per a l'oient, que ha d'estar disposat a complicar-se la vida per poder connectar d'una manera natural amb les cançons.

On podem emmirallar-nos per assolir aquesta revolució pop en llenguatge?

A l'Estat francès **Serge Gainsbourg** va ser el primer a passar de la *nouvelle chanson* -que tenia referents literaris- a parlar a les seves lletres de telèfons, d'asfalt i de sexe... **Gainsbourg** va ser un pioner per fer la revolució cool a França, una revolució que aquí va arribar més tard, durant els setanta, quan Europa es desencantava de l'ideal comunista. La revolució del rock'n'roll, la que encarna gent com **Bob Dylan**, és la revolució de la gent que es rebel·la però sap que no podrà canviar el món. A Catalunya, com que en aquella època manaven els feixistes, hi havia la sensació que quan arribés el canvi hi podia haver una transformació radical. Els joves no eren rebels: eren revolucionaris! Per això tot aquest univers cultural de la modernitat comença a arribar durant els anys vuitanta.

Com influeix la globalització i l'hegemonització de la cultura anglosaxona en tot aquest procés?

No m'espanta. La globalització la pots viure com una amenaça quan no tens la possibilitat d'existir d'una manera plena. La cultura catalana pot desaparèixer, en aquest moment? Hi ha perills, però em sembla que hi ha prou gent convençuda perquè no sigui així. De sentències de mort per la

llengua fa molt de temps que se'n dicten, però per mi continua sent una eina útil per explicar-nos. És bastant difícil que aconseguixin anorrear-nos definitivament.

Des de la perspectiva dels 'veterans', com valoreu l'eclosió d'un grup com Manel?

És una de les millors notícies dels darrers temps. El que no entenc és perquè només passa amb **Manel**. Sincerament, no ho entenc. Entenc perfectament que **Manel** tingui l'èxit que té, perquè són boníssims. Però no entenc, per exemple, que un grup com **Sanjosex** no peti més. I qui diu **Sanjosex** pot dir molts altres grups, perquè el nivell actual és altíssim: ja m'hauria agradat a mi, quan tenia 15 anys, que hi hagués una vitalitat així a l'escena! Com és que no hi ha més Manels? Tan dolents som la resta? Penso que no. I no té a veure amb el suport mediàtic que hagi pogut tenir **Manel**. Han petat perquè fan cançons molt grans. Ho celebro totalment, però hem d'aconseguir que hi hagi més grups amb els quals passi això.

Mishima, l'any 2010 Foto: Noemí Elías

Mishima, el futbol total i el cercle virtuós

David Carabén és un personatge amb una trajectòria singular. Combina la seva faceta de cantant i compositor de **Mishima** amb un vessant professional com a periodista. Actualment elabora continguts per a Barça TV, ha realitzat el programa d'entrevistes *L'habitació dels miralls* i està enllestint la sèrie *Parla, míster*, un repàs a la trajectòria dels entrenadors de la història del Barça.

La seva passió per la cultura, la literatura i l'esport li ve de família: en David és fill del promotor, periodista i dirigent esportiu Armand Carabén, que va ser gerent del club durant la presidència d'Agustí Montal i l'home que va dur Johan Cruyff a Barcelona. Potser per això, Carabén recorre al símil futbolístic per titular el nou disc, però també per explicar **Mishima** com un equip que posa en pràctica el 'futbol total' que va dissenyar el tècnic Rinus Mitchell -un holandès que, curiosament, també va arribar al club de la mà del seu pare als anys setanta-.

¿Mitchell va revolucionar el futbol. Va fer que onze *tíos* juguessin per primer cop com un equip conjuntat?. Tot l'equip **Mishima**, que completen el teclista Marc Lloret, el guitarrista Dani Vega, el bateria Òscar d'Aniello i el baixista Dani Acedo, juga amb aquesta estratègia: ¿Sovint he insistit tossudament que **Mishima** és un grup, malgrat que les cançons les faci jo. Tothom sap molt bé el paper que juga al grup i tothom hi aporta?. Per acabar de fer l'equip Mishima del tot guanyador, s'hi han sumat el mànager Gerardo Sanz, amb l'equip de Fila 7. Dos bons puntals perquè la banda acabi de conquerir el mercat català. **David Carabén** segueix amb el símil futbolístic per parlar de l'escena del pop independent: ¿Perquè el cercle virtuós comenci a funcionar fan falta peles, però perquè arribin les peles, els projectes han de ser creïbles. Penso en el massatgista del Barça, Àngel Mur, a qui vaig entrevistar per a *L'habitació dels miralls*. Només era el massatgista, però per les seves mans havien passat tots els cracs, de Cruyff a Maradona, Schuster, Ronaldo, Koeman... S'havia guanyat el respecte dels jugadors a pols. La gent que treballem en el pop català hem de fer el mateix: treballar molt per guanyar-nos el respecte del públic, i tot començarà a rutllar?.